

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Кафедра виховних технологій та педагогічної творчості

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

Макарчук В.В.

“29” серпня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВВС 3.07 Методика виховної роботи

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Спеціальність **014.06 Середня освіта (Хімія)**

Освітня програма **Середня освіта (Хімія)**

Освітній ступінь **бакалавр**

Факультет **природничо-географічний**

2019 – 2020 навчальний рік

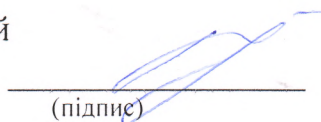
Робоча програма навчальної дисципліни Методика виховної роботи для студентів спеціальності 014.06 Середня освіта (Хімія) освітнього ступеня «бакалавр».

Розробники: Дзюбенко Ірина Анатоліївна, доцент кафедри виховних технологій та педагогічної творчості, кандидат педагогічних наук

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри виховних технологій та педагогічної творчості

Протокол № 1 від “29” серпня 2019 року

Завідувач кафедри виховних технологій та педагогічної творчості

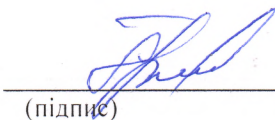

(підпис)

(Макарчук В.В.)
(прізвище та ініціали)

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії природничо-географічного факультету

Протокол № 1 від “29” серпня 2019 року

Голова науково-методичної комісії природничо-географічного факультету

(підпис)

(Грабовська С.Л.)
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 5	Галузь знань <u>01 Освіта/Педагогіка</u> (шифр і назва)	Вибіркова	
Модулів – 2	Спеціальність <u>014.06 Середня освіта</u> <u>(Хімія)</u> (шифр і назва)	Рік підготовки	
Змістових модулів – 3		3-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання - реферат		Семестр	
Загальна кількість годин – 150		5-6-й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: 4 аудиторних – 76 год. самостійної роботи студента – 74 год.	Освітній ступінь: <u>бакалавр</u>	32 год.	год.
		Практичні	
		44 год.	год.
		Самостійна робота	
		40 год.	год.
		Індивідуальні завдання:	
		34 год.	год.
		Вид контролю:	
	екзамен		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 51% / 49 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу, який за своїм змістом належить до практичних курсів, є забезпечення практичним оволодінням педагогічною майстерністю у процесі навчання і педагогічної практики майбутніх педагогів.

Завдання: допомагати здобувачам вищої освіти адаптуватися до освітнього процесу у вищих навчальних закладах освіти; дати знання про структуру, зміст, характер і специфіку майбутньої професійної діяльності; розкрити шляхи формування культури педагогічного спілкування; сформувати у здобувачів вищої освіти загальне уявлення про педагогічну творчість та майстерність як невід'ємні складники професійної майстерності вчителя класів; формування у здобувачів вищої освіти навичок використання навчального матеріалу у конкретних умовах педагогічної ситуації. Педагогічна діяльність у вищому закладі освіти носить інноваційний характер. Вона потребує не лише високого рівня інформованості, глибоких знань, ерудиції, а й високої загальної культури та педагогічної майстерності. Знання, з таких предметів, як філософія, логіка, риторика, етика, історія, педагогіка, психологія, методика навчання, методика виховання, журналістика, літературознавство, культура мовлення, мистецтвознавство, конфліктологія, поєднує педагогічну теорію з практикою.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні володіти **компетентностями:**

ФК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійно-педагогічній діяльності, що передбачають застосування теоретичних положень педагогіки, психології та окремих методик навчання і викладання, а також характеризуються комплексністю умов;

ЗК Здатність до ефективної міжособистісної взаємодії; зокрема, здатність успішно взаємодіяти з керівництвом, колегами, учнями та їхніми батьками; володіння алгоритмами конструктивного вирішення педагогічних конфліктів. Здатність працювати в команді, здатність до співпраці, групової та кооперативної діяльності. Здатність бути критичним і самокритичним, наполегливим щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань.

ЗК Здатність до адаптації в професійно-педагогічному середовищі та дії в нових ситуаціях, зокрема тих, що передбачають навчання, розвиток і виховання дітей дошкільного віку та молодших школярів, спілкування з їхніми батьками, комунікації з адміністрацією закладу освіти й колегами.

ЗК Здатність ефективно та адекватно здійснювати рефлексивні процеси, що сприяє розвитку й саморозвитку особистості. Здатність оцінювати результати педагогічних впливів та забезпечувати якість діяльності навчання, розвитку й виховання дітей; здатність до педагогічної рефлексії.

Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**: як адаптуватися до освітнього процесу у вищих навчальних закладах освіти; дати знання про структуру, зміст, характер і специфіку майбутньої професійної діяльності; розкрити шляхи формування культури педагогічного спілкування;

вміти: розкрити сутність поняття «професіограма вчителя», «педагогічна культура», «імідж вчителя», «професійна компетентність», «комунікабельність» сучасного вчителя; ознайомити зі змістом та основними формами навчання у вищому навчальному закладі освіти; ознайомити з історією розвитку Університету; ознайомити з науковою організацією праці; дати уявлення про важливість самоосвіти та самовиховання майбутнього педагога впродовж життя.

Програмні результати навчання:

ПРН Виявляти готовність до підвищення рівня педагогічної майстерності; володіти знаннями про способи професійного самовдосконалення; усвідомлювати рівень власних педагогічних здібностей, визначати причини недоліків у роботі; володіти навичками самовдосконалення, використання механізмів самооцінки власних досягнень в дослідницькій діяльності.

ПРН уміти визначати мету професійної діяльності, її конкретні цілі і завдання на кожному етапі навчальної, виховної роботи і передбачати кінцевий результат; володіти методами визначення ефективності заходів, спрямованих на підвищення якості освітньої роботи; уміти проектувати власну педагогічну систему професійної діяльності.

3. Мова навчання:

Мова навчання українська

4. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. МАЙСТЕРНІСТЬ У ПЕДАГОГІЧНІЙ ПРОФЕСІЇ

Тема 1. Сутність та зміст педагогічної майстерності та творчості вчителя, шляхи її реалізації.

Зміст, мета і завдання курсу «Педагогічна майстерність». Структура курсу та його основні категорії: «педагогічна діяльність», «педагогічний досвід», «педагогічний такт», «педагогічна техніка», «педагогічна майстерність». Елементи педагогічної майстерності: професійна компетентність, гуманістична спрямованість, творчість (креативність), чуйність, здатність до співчуття й співпереживання (емпатія), обов'язковість, об'єктивність, вимогливість. Творчість як основа високоефективної майстерної педагогічної праці. Рівні педагогічної творчості і майстерності, етапи її становлення та розвитку. Критерії успішності педагогічної діяльності вчителя-майстра творчої орієнтації.

Тема 2.Учитель-вихователь як суб'єкт творчої педагогічної праці.

Сутність і специфіка педагогічної творчості учителя. Особливості педагогічної праці. Структура творчого педагогічного процесу. Умови, що сприяють розвитку педагогічної творчості учителя. Форми і методи розвитку педагогічної творчості учителя. Розвиток ідей А. Макаренка, Я. Корчака та В. Сухомлинського з формування творчої особистості в педагогічній теорії та практиці сучасної освіти України. Типологія особистості вчителя, її значення для становлення та розвитку творчої педагогічної індивідуальності. Методи оцінювання професійно важливих якостей та творчого потенціалу особистості педагогічних працівників, основні детермінанти їх розвитку.

Тема 3.Теоретико-технологічні основи професійно-педагогічної діяльності.

Суспільне значення професії педагога та його діяльності. Структура педагогічної діяльності. Мета діяльності за спрямуванням: дидактична, виховна; за обсягом і тривалістю – вихідна, конструктивна, оперативна; за важливістю і послідовністю – стратегічна і тактична, основна і побічна, першочергова і другорядна; суб'єкт діяльності – викладач, педагогічний колектив. Творчий характер професійно-педагогічної діяльності учителя-вихователя. Педагогічна діяльність як мета-діяльність, особливості рефлексивного педагогічного управління діяльністю учнів-вихованців. Психологічна структура педагогічної діяльності, специфіка мета педагогічної діяльності, ієрархія цілей, особливості суб'єкта та об'єкта педагогічної діяльності, її предмета, засобів, результату. Сутність педагогічної ситуації та педагогічної задачі. Аналіз ситуації. Усвідомлення проблеми і формулювання задачі. Розроблення проекту рішення. Практична реалізація запланованого рішення. Етапи розв'язання педагогічної ситуації, Способи розв'язання педагогічної задачі. Діяльність педагога-початківця і педагога-майстра. Характерні ознаки професіоналізму поведінки педагога.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. КУЛЬТУРА ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ

Тема 4.Теоретичні та технологічні основи професійно-педагогічного спілкування.

Сутність поняття «Спілкування», «Педагогічне спілкування» та їх характеристика. Види, рівні, функції та етичні норми спілкування. Структурний аналіз спілкування. Моделі комунікації (лінійна, інтерактивна, транзакційна). Потреби і мотиви особистості у спілкуванні. Основні різновиди педагогічного спілкування: безпосереднє, опосередковане, формальне, неформальне, індивідуальне, колективне, монологічне, діалогічне, полілогічне. Контакт у педагогічному спілкуванні. Комунікативні якості педагога. Педагогічний такт. Стили педагогічного спілкування.

Тема 5. Педагогічна техніка вчителя.

Поняття «Педагогічна техніка» та його зміст. Різновиди педагогічної техніки: внутрішня й зовнішня. Внутрішня – концентрація розумових і

фізичних здібностей педагога на досягненні дидактичної і виховної мети, зняття зайвої напруженості, розподіл уваги (велике, середнє, мале коло), спостереження за готовністю учнів до роботи, їхньою реакцією на викладення навчального матеріалу, активністю, зацікавленістю, створення творчої ділової атмосфери під час навчання, збереження впевненості, самовладання за будь-яких умов, саморегуляція. Зовнішня педагогічна техніка та її характеристика. Мовні (вербальні) засоби: стилістичні (риторичні) фігури, тропи, звертання, риторичні запитання, заохочувальні висловлювання (адгортація), діалогізація мовлення, різноманітне використання інтонаційних засобів, створення ефективної вербальної комунікації. Позамовні (невербальні) засоби: хода, постава, пластика тіла, міміка, жести, зовнішній вигляд, контакт очей, розміщення в міжособистісному просторі (праксеміка).

Тема 6. Педагогічний артистизм.

Особливості образного мислення. Образ у мистецтві театру. Педагогічне мистецтво як театр одного актора. Театральна педагогіка К. С. Станіславського. Театральні принципи (принцип життєвої правди; принцип ідейної спрямованості: вчення про над завдання; принцип дії – підґрунтя переживання й матеріалу для творчості; принцип органічної творчості; принцип творчого перевтілення в образ) та їх роль у діяльності педагога. Послідовність творчих процесів у діяльності педагога: воля, шукання, переживання, втілення, злиття, вплив. Сумісність професійних якостей, які необхідні в акторській та педагогічній діяльності. Формування виконавського вміння у процесі професійної підготовки майбутніх вчителів.

Тема 7. Майстерність організації педагогічної взаємодії у навчання.

Урок як діалог вчителя з учнем. Характеристики уроку-діалогу. Уроки вивчення нового матеріалу із використанням опорних сигналів і багаторазового підкріплення. Побудова особистісно-зорієнтованого уроку. Особливості побудови уроку діалогічної взаємодії. Моделювання «уроку – діалогу» і «уроку-монологу». Показники ефективності уроку-діалогу. Формування мотивів діяльності. Способи активізації пізнавальної діяльності учнів. Формування мотивів діяльності, системи знань, вмінь, навичок, застосування спеціальних завдань. Індивідуалізація, диференціація навчання Досвід учителів-майстрів в організації діалогу з учнями на уроці. Пам'ятка молодому вчителю.

Тема 8-9. Професійне самовиховання майбутнього вчителя.

Професійне самовиховання у системі підготовки майбутнього вчителя. Умови і чинники професійного самовиховання студентів. Технологія професійного самовиховання: самовиховання майбутнього вчителя як система; етапи самовиховання студента; самопізнання як передумова самовиховання; визначення мети самовиховання; планування діяльності із самовиховання. Програма професійного самовиховання; планування діяльності із самовиховання. Програма професійного самовиховання. Методи самовиховання. Результати діяльності майбутнього педагога по самовихованню. Самовиховання і професійний ріст учителя.

МОДУЛЬ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ КЛАСНОГО КЕРІВНИКА

Тема 10. Методи, прийоми та засоби виховання.

Поняття про методи виховання, прийоми та засоби виховання. Класифікація методів виховання: методи формування свідомості особистості; методи формування досвіду суспільної поведінки і діяльності; методи стимулювання поведінки і діяльності вихованців; методи контролю і аналізу ефективності виховного процесу. Умови оптимального вибору і ефективного застосування методів виховання.

Тема 11. Документально-процесуальна робота класного керівника.

Положення про посаду класного керівника. Обов'язки класного керівника. Циклограма роботи класного керівника. Орієнтовний перелік документації, яку веде класний керівник. Основні функції класного керівника. Можливі види контролю за діяльністю класного керівника з боку адміністрації школи. Показники і методи діагностування вихованості учнів. Етапи виховання. Поняття «вихованість» в інтегрованому варіанті. Методи вивчення вихованості учнів.

Тема 12. Методика виховної роботи з важковиховуваними дітьми.

Поняття важковиховуваності. Динаміка розвитку відхилень у поведінці. Типологія девіантної поведінки. Аналіз причин девіантної поведінки. Сутність профілактики правопорушень неповнолітніх. Особливості педагогічного керівництва в роботі з важковиховуваними учнями. Методика організації позашкільної роботи з важковиховуваними.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма					Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Модуль 1. ТВОРЧІСТЬ І МАЙСТЕРНІСТЬ У ПЕДАГОГІЧНІЙ ПРОФЕСІЇ												
Тема 1. Сутність та зміст педагогічної майстерності та творчості вчителя, шляхи її реалізації.	8	2	2		2	2						
Тема 2. Учитель-вихователь як суб'єкт творчої педагогічної праці.	14	2	4		4	4						

Тема 3. Теоретико-технологічні основи професійно-педагогічної діяльності.	6	2			2	2						
Всього:	28	6	6		8	8						
Змістовий модуль 2. КУЛЬТУРА ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ												
Тема 4. Теоретичні та технологічні основи професійно-педагогічного спілкування.	14	2	4		4	4						
Тема 5. Педагогічна техніка вчителя	18	4	6		2	6						
Тема 6. Педагогічний Артистизм.	16	4	6		2	4						
Тема 7. Майстерність організації педагогічної взаємодії у навчання. Урок як діалог вчителя з учнем.	18	4	6		4	4						
Тема 8-9. Професійне самовиховання майбутнього вчителя.	8				4	4						
Всього:	74	14	22		16	22						
МОДУЛЬ III. ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ КЛАСНОГО КЕРІВНИКА												
Тема 10. Методи, прийоми та засоби виховання. Поняття про методи виховання, прийоми та засоби виховання.	16	4	4		4	4						

Тема 11. Документально-процесуальна робота класного керівника. Положення про посаду класного керівника. Обов'язки класного керівника.	18	4	6		4	4						
Тема 12. Методика виховної роботи з важковиховуваними дітьми. Поняття важковиховуваності.	14	4	6		2	2						
Всього:	52	16	16		10	10						
Всього:	150	32	44		34	40						

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денної форми	Кількість годин заочної форми
1.	Сутність та зміст педагогічної майстерності та творчості вчителя, шляхи її реалізації.	2	
2.	Учитель-вихователь як суб'єкт творчої педагогічної праці.	4	
3.	Теоретико-технологічні основи професійно-педагогічної спілкування.	4	
4.	Педагогічна техніка вчителя. Зовнішня та внутрішня техніка вчителя – практичний аспект.	6	
5.	Педагогічний артистизм.	6	
6.	Майстерність організації педагогічної взаємодії у навчання. Моделювання «уроку – діалогу» і «уроку-монологу».	6	
7.	Професійне самовиховання майбутнього вчителя.	4	
8.	Методи, прийоми та засоби виховання.	4	
8.	Тема 11. Документально-процесуальна робота класного керівника.	6	
9.	Тема 12. Методика виховної роботи з	6	

	важковиховуваними дітьми.		
8.	Всього:	44	

7. Самостійна робота
Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Зміст самостійної роботи	Кількість годин денної форми	Кількість годин заочної форми
1.	Сутність та зміст педагогічної майстерності та творчості вчителя, шляхи її реалізації.	2	
2.	Учитель-вихователь як суб'єкт творчої педагогічної праці.	4	
3.	Теоретико-технологічні основи професійно-педагогічного спілкування.	2	
4.	Теоретичні та технологічні основи професійно-педагогічного спілкування	4	
5.	Педагогічна техніка вчителя. Зовнішня та внутрішня техніка вчителя – практичний аспект.	6	
5.	Педагогічний артистизм.	4	
6.	Майстерність організації педагогічної взаємодії у навчання. Моделювання «уроку – діалогу» і «уроку-монологу».	4	
7.	Методи, прийоми та засоби виховання.	4	
8.	Документально-процесуальна робота класного керівника.	4	
9.	Методика виховної роботи з важковиховуваними дітьми.	2	
	Всього:	40	

№ теми	Зміст самостійної роботи	Кількість годин
--------	--------------------------	-----------------

Тема №1	Сутність та зміст педагогічної майстерності та творчості вчителя, шляхи її реалізації	2
Тема №2	Педагогічна техніка вчителя. Дихання й голос як елементи педагогічної техніки 1. Техніка мовлення та її роль у діяльності вчителя. 2. Поняття фонаційного дихання. Типи дихання. Механізм діафрагмально-реберного дихання. 3. Вимоги до професійного голосу вчителя, основні причини його порушень. 4. Шляхи вдосконалення мовленнєвого дихання, гігієна голосу вчителя.	2
Тема №3	Самовиховання педагога – шлях формування педагогічної майстерності 1. Роль самовиховання у професійному становленні особистості вчителя. 2. Мотивація самовиховання майбутнього вчителя. 3. Характеристика основних етапів самовиховання. 4. Прийоми та засоби самовиховання.	1
	Всього:	3

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання передбачає написання есе на задану тему із обов'язковим захистом його основних позицій. ІНДЗ оцінюється в **25 балів**. Зокрема, студентам пропонується написати есе на одну із **тем**:

1. Майстерність розв'язання педагогічних задач А.С.Макаренком.
2. Майстерність розв'язання педагогічних задач О.В.Сухомлинським.
3. Майстерність розв'язання педагогічних задач сучасними вчителями (на основі вивчення передового педагогічного досвіду).
4. Функції педагогічного мовлення.
5. Шляхи удосконалення мовлення майбутнього педагога.
6. Правила майстерного мовлення.
7. Поняття педагогічного спілкування.
8. Ознаки та стилі педагогічного спілкування.
9. Правила майстерного педагогічного спілкування
10. Елементи педагогічної майстерності: професійна компетентність, гуманістична спрямованість, творчість (креативність), чуйність, здатність до співчуття й співпереживання (емпатія), обов'язковість, об'єктивність, вимогливість.

11. Загальна характеристика методології наукового формування педагогічної майстерності.
12. Методи наукового дослідження педагогічної майстерності: теоретичні, емпіричні.
13. Методи логічного мислення: індукція, дедукція, аналіз, синтез, порівняння, класифікація, абстрагування, конкретизація, моделювання, уявний експеримент.
14. Сутність і специфіка педагогічної творчості учителя.
15. Особливості педагогічної праці.
16. Структура творчого педагогічного процесу.
17. Умови, що сприяють розвитку педагогічної творчості учителя.
18. Форми і методи розвитку педагогічної творчості учителя.
19. Розвиток ідей В. Сухомлинського з формування творчої особистості в педагогічній теорії та практиці сучасної освіти України.
20. Розвиток ідей В. Сухомлинського з формування творчої особистості в концептуальних підходах до реформування освіти.
21. Поняття “педагогічна техніка” та його зміст.
22. Різновиди педагогічної техніки: внутрішня й зовнішня.
23. Характеристика внутрішньої педагогічної техніки.
24. Зовнішня педагогічна техніка та її характеристика.
25. Мовні (вербальні) засоби спілкування.
26. Невербальні засоби спілкування.
27. Зміст поняття “педагогічне мовлення”.
28. Психологічні особливості педагогічного мовлення.
29. Діалогічність педагогічного мовлення.
30. Порівняльна характеристика використання мовних і комунікативних засобів вчителями з різною орієнтацією (діалогічною чи монологічною).
31. Функції педагогічного мовлення.
32. Структура педагогічного мовлення: інформаційний, виразний, впливовий компоненти.
33. Особливості педагогічного мовлення.
34. Джерела формування педагогічного мовлення.
35. Дихання і голос як елементи педагогічної техніки.
36. Адаптація і розвиток професійного дихання.
37. Педагогічні засади практичної роботи над текстом.
38. Дикція як елемент педагогічної техніки.
39. Особливості образного мислення.
40. Педагогічне мистецтво, як театр одного актора.
41. Театральна педагогіка К. С. Станіславського.
42. Театральні принципи та їх роль у діяльності педагога.
43. Послідовність творчих процесів у діяльності педагога: воля, шукання, переживання, втілення, злиття, вплив.
44. Сумісність професійних якостей, необхідних в акторській та педагогічній діяльності.

45.Формування виконавського вміння у процесі професійної підготовки майбутніх вчителів.

9. Методи навчання

Методи навчання: а) які забезпечують опанування навчального предмета (словесні, візуальні, практичні, репродуктивні, проблемно-пошукові, індуктивні, дедуктивні); б) які стимулюють та мотивують навчально-наукову діяльність(спостереження, метод експерименту, метод наукового пошуку); в) методи контролю у навчальній діяльності (усний контроль, письмовий, тестовий, практична перевірка, а також методи самоконтролю і самооцінки).

Лекції з використанням сучасних інформаційних технологій, інтерактивні методи в процесі обговорення питань семінарського заняття («Мікрофон», «Прес-метод», «Мозкова атака», «Акваріум», «Ажурна пилка», «Коло ідей», «Займи позицію», «Навчаючи-учуся», «Громадські слухання», «Суд від свого імені», Розігрування ситуації у ролях», робота у парах, «Два – чотири – усі разом», дискусії та ін.).

Інтерактивні методи, форми і прийоми: аналіз помилок, аудіовізуальний метод навчання; «мозковий штурм»; навчальні дискусії; ділова (рольова) гра; «займи позицію»; коментування, майстер-класи; метод аналізу і діагностики ситуації; метод проєктів; моделювання; проблемний метод; публічний виступ; робота в малих групах; тренінги індивідуальні та групові та ін.

10. Методи контролю

1. Усне, письмове опитування.
2. Поточне тестування.
3. Підсумкове тестування.
4. Оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання

Методи оцінювання: поточне оцінювання під час практичних занять, контрольна робота, оцінка за презентацію, ІНДЗ, підсумковий контроль.

Враховуючи те, що питома вага оцінки кожного з видів навчальної роботи студента у підсумковій (загальній) оцінці визначається, виходячи із їх вагомості у теоретичній та практичній підготовці фахівця, структури та змісту навчальної дисципліни, кількість балів розподілено так:

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний контроль здійснюється на кожному занятті відповідно конкретним цілям, а також під час індивідуальної роботи викладача зі студентом для тих тем, які студент опрацьовує самостійно і вони не входять до структури практичного заняття. Використовується стандартизована форма контролю теоретичної та практичної підготовки студентів, яка включає усне усний контроль, тестовий контроль, проведення лабораторного дослідження,

контрольні роботи, тестування. Оцінка практичної підготовки студентів – за результатом виконання практичної частини – оформлюється у вигляді звіту. Максимальна кількість балів за теми становить 80 балів.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) полягає у написанні реферату з актуальних питань методики навчання хімії. Максимальна оцінка за індивідуальне навчально-дослідне завдання дорівнює 10 балів.

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню вивчення дисципліни у формі іспиту. До іспиту допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, та при вивченні дисципліни набрали кількість балів, не меншу за мінімальну. Форма проведення іспиту є стандартизованою і включає контроль теоретичної і практичної підготовки. Іспит проводиться під час екзаменаційної сесії згідно розкладу і включає: 50 тестів, які оцінюються по 0.2 бали (50 хвилин). Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при складанні екзамену становить 10.

	Критерії оцінювання результатів навчання
Високий, А, 90 – 100, відмінно	Студент має глибокі, міцні і системні знання про теоретичні засади в профільній школі; її нормативно-правову базу; зміст роботи, що пов'язана з вирішенням проблем навчання підростаючого покоління; вміє синтезувати знання по окремих темах; використовує здобуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях, здатний вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. При підготовці до практичних занять студент дотримується усіх вимог, передбачених програмою курсу. Крім того, його дії відрізняються раціональністю, вмінням оцінювати помилки й аналізувати результати.
Вище середнього, середній В, С, 75 – 89; дуже добре, добре	Студент виконує роботи переважно самостійно, володіє базовими навичками обґрунтувати творче застосування основних положень педагогічної теорії у майбутній професійній діяльності, але не завжди здатний провести аналіз і узагальнення результату. Самостійні роботи містять правильні відповіді на всі питання, деякі відповіді недостатньо змістовні. Студент може самостійно застосовувати знання в

	стандартних ситуаціях, його відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим.
Достатній, Д, Е, 61 – 74, задовільно, достатньо	Студент відтворює основні поняття і визначення курсу, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теорії; недостатньо володіє термінологією. Студент може виконувати найпростіші завдання, але не спроможний самостійно висвітлити загальні питання; робить висновки, але не розуміє матеріал достатньою мірою.
Початковий, FX, F 1 – 60, Незадовільно	Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями щодо педагогічних процесів. У відповіді цілком відсутня самостійність. Студент знайомий лише з деякими основними поняттями та визначеннями. Допускає істотні помилки, невпевнено, з великими утрудненнями виконує практичні завдання.

12. Розподіл балів, які отримують студенти денної форми навчання

Модуль 1									Модуль 2 (ІНДЗ)	ПМК	Сума
ЗМ I			ЗМ II			ЗМ III			25	10	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9			
10	10	5	5	5	5	10	10	5			

13. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку

90 – 100	відмінно	зараховано
75 – 89	добре	
60 – 74		
35 – 59	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
	незадовільно з можливістю повторного складання	
1 – 34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Рекомендована література

Основна

1. Зязюн І. А. Педагогіка добра: ідеали і реалії: Наук.-метод. посіб. / І. А. Зязюн. – К.: МАУП, 2002. – 312 с.
2. Зязюн І. А. Краса педагогічної дії / Навч. пос. для вч., асп., ст-тів серед. та вищ. навч. закл. / І. А. Зязюн, Г. М. Сагач. – К.: Педагогіка, 1997.
3. Освітні технології: Навч.-метод. посіб. / О.М.Пехота, А.З.Кіктенко, О.М.Любарська та ін.; За заг. ред. О.М.Пехоти. – К.: А.С.К. 2001. – 256 с.
4. Педагогічна майстерність: Підручник / І.А.Зязюн, Л.В.Крамущенко, І.Ф.Кривонос та ін.; За ред. І.А.Зязюна. – К. : Вища шк., 1997. – 349.
5. Сисоєва С.О. Основи педагогічної творчості. Підручник. / С. О. Сисоєва. – К. : Міленіум, 2006. – 344с.

Додаткова

1. Авторська школа О.А. Захаренка: Матеріали конф. / Редкол. В.Г.Кузь та ін. – К.: Наук. світ, 2000. – 43 с.
2. Амонашвили Ш.А. Единствоцели: В добрый путь, дети! / Пособие для учителя. / Ш. А. Амонашвили. – М.: Просвещение, 1987.
3. Амонашвили Ш.А. В школу с шести лет. / Ш. А. Амонашвили. – М.: Педагогика, 1986. – 234 с.
4. Виговська О. Вчитель: як його вчити. / О. Виготська // Директор школи. – 2001. – № 4. – С. 76-80.
5. Захаренко О.А. Школа. Вчитель. Учень / Розумне, добре, вічне...: Думки про виховання та навчання/ Упор. та авт. передм. В.Я.Неділько. / О. А. Захаренко. – К.: Молодь, 1989. – С. 146-150.
6. Коберник О. М. Навчально-виховний процес у сільській загальноосвітній школі: сутність, проектування, організація. / О. М. Коберник. – К.: Знання, 1998. – 274 с.

7. Коменский Я.А. Педагогическое наследие / Сост. В.М. Кларин, А.Н. Джуринский. – М.: Педагогика, 1989 – 416 с.
8. Корчак Я. Правила життя: Вибрані твори / Переклад з польськ. Ю.Г.Попсуєнко. / Я. Корчак. – К.: Молодь, 1989. – 320.
9. Красовицький М. США – Україна. Ставлення до людини: тривожні контрасти очима педагога. / М. Красовицький // Директор школи. – 2001. – № 3-4. – С. 74-76.
10. Кузь В. Г. Сільська школа, сільський вчитель ХХІ століття // Збірник наукових праць / Голов. ред. В.Г.Кузь. – К.: Наук. світ, 2000. – 279 с.
11. Макаренко А.С. О человеческих чувствах / Педагогические сочинения: В 8-ми т. Сост.: М.Д.Виноградов, А.А.Флоров. / А. С. Макаренко. – М.: Педагогика, 1985. – Т.6. – С. 317-321.
12. Макаренко А. С. Педагогична поема. / А.С. Макаренко. – К.: Радянська школа, 1973. – 508 с.
13. Макаренко А.С. Педагогические сочинения: В 8-ми т. Сост.: М.Д.Виноградов, А.А.Флоров. / А. С. Макаренко. – М.: Педагогика, 1984. – 400 с.
14. Макаренко А.С. Рассказы / Педагогические сочинения: В 8-ми т. Сост.: М.Д.Виноградов, А.А.Флоров. / А. С. Макаренко. – М.: Педагогика, 1985. – Т. – 351 с.
15. Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ столітті. – К.: Шкільний світ, 2001. – 24 с.
16. Савченко О.Я. Учні – співавтори уроку. / О. Я. Савченко // Початкова школа. – 1991. – № 8. – С. 2-8.
17. Сухомлинський В. О. Методика виховання колективу. / В. О. Сухомлинський. / Вибрані твори. В. 5-ти т. К.: Рад.шк., 1976. – Т.1. – С. 588-640.
18. Сухомлинський В. О. Пависька середня школа. / В. О. Сухомлинський. / Вибрані твори. В. 5-ти т. К.: Рад.шк., 1976. – Т.4. – С. 72-74.
19. Сухомлинський В. О. Проблеми виховання всебічно розвинутої особистості. / В. О. Сухомлинський. – Вибрані твори. В. 5-ти т. К.: Рад.шк., 1976. – Т.1. – С. 197-202; 233-281.
20. Сухомлинський В. О. Розмова з молодим директором школи. / В. О. Сухомлинський. / Вибрані твори. В. 5-ти т. К.: Рад.шк., 1976. – Т.4. – С. 393-575.
21. Сухомлинський В.О. Сто порад учителю. / В. О. Сухомлинський. / Вибрані твори. В. 5-ти т. К.: Рад.шк., 1976. – Т.2. – С. 419-656.
22. Сухомлинський В. О. Як виховати справжню Людину. / В. О. Сухомлинський. / Вибрані твори. В. 5-ти т. К.: Рад.шк., 1976. – Т.2. – С. 334-418.
23. Ушинський К. Д. Людина як предмет виховання. Спроба педагогічної антропології / Вибр. твори: В 2-х т., Пер. з рос. / Ред. Кол.: В.М.Столетов. / К. Д. Ушинський. – К.: Рад. шк., 1983. – Т. 1.

24. Шаталов В.Ф. Путь поиска. / В. Ф. Шаталов. – Оформление А.Лурье – СПб.: Лань, 1996. – 64 с.

15. Інформаційні ресурси

1. www.education.gov.ua – веб-сторінка Міністерства освіти і науки України.
2. www.nduv.gov.ua – веб-сторінка бібліотеки ім. Вернадського.
3. www.tnpu.edu.ua – веб-сторінка Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.
4. [www. – udpu.org. ua](http://www.udpu.org.ua) – веб-сторінка Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.